

autorka: Linh Giang Nguyen Hoangová

Ing. Petra F. - žena, která se stala před více než 15 lety českou "tetou" pro banánové dítě (= zvenčí žlutí, zevnitř bílí). V Česku je tento zvyk velmi častý. Vietnamští rodiče, kteří mnohdy pracují více než 12 hodin denně, dávají na hlídání své děti do českých rodin. Paní Petra má sama dvě, dnes již dospělé děti a je čtyřnásobnou babičkou. Linh (česky přezdívanou Lindu) měla na hlídání už od jejích pěti let, a díky tomu měla velký vliv na její výchovu.

Připravila jsem si pro vás rozhovor s paní Petrou, který vám snad přiblíží pohled Češky, jež otevřela nejen svůj domov, ale i své srdce vietnamskému dítěti.

Kdy a jak jste se dostala k této práci?

Bylo to myslím v roce 2006, vodila jsem totiž Linh ještě do školky. Tehdy zrovna skončil můj pracovní poměr na poliklinice a hledala jsem si práci. Jednou jsem šla na náměstí kolem obchodu a ve výkladní skříni byl inzerát, kde hledali hlídání pro malou vietnamskou holčičku. Tak jsem si řekla: "Budeme mít vnouče vietnamský" (*smích*). Domluvily jsme se s maminkou, že ji budu každý všední den vyzvedávat ze školky a později ze školy a v pět večer přivedu do obchodu za maminkou. Občas u nás byla Linh i o víkendu, když její maminka potřebovala jet pro zboží do Sapy (=vietnamská tržnice). Ale Lindička tady někdy nechtěla být. Stýskalo se jí občas natolik, že volala z pod peřiny mamince, aby pro ni pozdě večer přijela.

Jak probíhal váš normální den, když jste ji hlídala?

Přišly jsme ze školky, udělala jsem jí svačinu, malovaly jsme si a hrály si spolu. Vysvětlovala jsem jí různé věci okolo nás. Byla hrozně zvědavé dítě. Říkala jsem jí, na kterou stranu patří který příbor, co je to les a pařez. Chudák z toho nic nevěděla, když znala jen regály. Později, až už Linh chodila do školy, jsme dělaly domácí úkoly a často si četly, hlavně pohádky od Vladislava Vančury. Můj muž ji naučil hrát šachy, tak spolu hrávali. Když bylo hezky, vyrazili jsme všichni na houby.

Žádala po vás Linh někdy vietnamská jídla, když byla doma zvyklá jíst převážně vietnamskou kuchyň?

Nikdy. Linda vždy dopředu hlásila: "Rejžu ne!" Chtěla hlavně rohlík s máslem a šunkou, krupičnou kaši, buchtičky s krémem anebo svíčkovou. Myslím, že byla ráda, že nemusí u nás doma jíst 3x denně rýži.

Vídala jste se tedy s Linh jen po dobu, kdy jste byla placená?

Lindičku jsme měli doma i v období svátků jako Vánoce, rozhodně ne jen ve všední dny. Brali jsme ji jako naši první vnučku. Patlala s námi těma malinkýma ručičkama řízky a válela těsto na cukroví. Její oblíbená část byla samozřejmě ta, kdy mohla

ochutnávat těsto. Na Velikonoce jsme spolu zase barvili vajíčka. Chodili jsme několik let i na Novoroční pochod na Mařenku opékat buřty. Vzpomínám si, když jsme slavili její narozeniny a dali jí dárek, řekla mi: “Teto, hlavně mi ten dárek nezabaluj, já ho hned otevřu, jinak mi ho mamka prodá v obchodě.” (*smích*)

Měla jste někdy nějaké výhrady vůči vietnamské výchově, nebo naopak se vám v něčem zalíbila? Sama jste s manželem vychovali dvě děti, tak jste měli celkem srovnání.

Velmi se mi líbila úcta a respekt k rodičům, celkově loajalita vůči rodině, která se s tou českou určitě nedá srovnat. Vietnamské děti mají blízko k rodině i po tom, co dospějí. Berou za samozřejmost se o rodinu starat. U Čechů už tohle moc neplatí. Většinou děti vyrostou, mají svůj život a vídají se s rodinou jednou za čas. Co se mi naopak nelíbilo, byly fyzické tresty, které jsou pro vietnamskou výchovu typické a vyžadování absolutní poslušnosti, bez jakékoli komunikace mezi rodičem a dítětem. U vietnamských rodin platí pouze nadřazenost rodičů a podřízenost dětí. Není to o žádné vzájemné komunikaci a důvěře, jak bývá zvykem u nás. Naše výchova je mnohem benevolentnější, tím ale nechci říct, že je lepší či horší. Myslím si, že každý rodič se snaží své dítě vychovat nejlépe, jak umí.

Měla jste nějaké obavy ohledně této práce nebo strach z reakcí lidí, co na to řeknou?

Já mám dobrou zkušenost s vietnamskou komunitou už od dob svého studia. Když jsem v roce 1972 nastoupila na vysokou školu, byla s námi v ročníku Vietnamka Xuan, která přijela do Čech studovat. Byla hrozně šikovná. Uměla ušít rukama sukni z látky, kterou jsem si koupila. Žádný šicí stroj, jen v rukou. Vietnamci jsou pro mě hrozně pracovitý a houževnatý národ. Bohužel jsem se s negativní reakcí v mém okolí párkrát setkala. Kupodivu to byli vzdělaní lidé, většina z nich měla vysokoškolské vzdělání, tak by člověk čekal trochu nadhledu. Opovrhovali tím, že hlídám vietnamské dítě. Mě to ale nikdy netrápilo, pouze mě to utvrdilo v tom, že s takovými lidmi nechci mít nic společného.

Musela jste s Lindou někdy řešit šikanu či diskriminaci kvůli její národnosti?

Když měla jít Linh do první třídy, svěřila se mi, že se bojí, že se jí budou děti kvůli vzhledu smát. Oznámila jsem to tehdy i třídní učitelce, že si nepřeji, aby se něco takového ve třídě dělo. Samozřejmě se vždy našla nějaká individua, která měla nemístné poznámky. Děti umí být zlé. Kolikrát to byli sami učitelé, kteří Lindu vystavovali nepříjemným situacím. Mysleli si, že bude pozadu s učivem hlavně v českém jazyce, ale Linh je vždy velmi rychle vyvedla z omylu. Častokrát měla z češtiny nejlepší průměr ze třídy. Jednou mi řekla, že při zapisování absence na střední škole ji učitelka přehlédla a řekla před třídou: “Takže jen někdo z těch vietnamců chybí,” a celá třída se smála. Bylo to pro ni velmi ponižující. Naštěstí Linh byla vždy odolné dítě s velkým smyslem pro humor.

Chtěla byste říct pár slov na závěr?

Je důležité si uvědomit, že každé dítě je furt jen dítě, nehledě na barvu pleti. Lindička je jak naše vnouče, i když na to nemáme žádný papír. Obohatila náš život její vietnamskou kulturou, a my snad ten její zase tou českou. Neexistuje žádná dobrá a špatná rasa. Existují jen dobří a špatní lidé.